

Περισσότερα για τη δόμηση της ιστοσελίδας

Στη δραστηριότητα αυτή θα γνωρίσουμε ορισμένα νέα στοιχεία της html που επιδρούν, είτε στη δόμηση της ιστοσελίδας μας, είτε προσθέτουν επιπλέον πληροφορίες σε τμήματα του κειμένου που εσωκλείουν. Χωρίζονται σε δύο βασικές κατηγορίες:

- **στοιχεία επιπέδου μπλοκ (Block level elements)**, τα οποία **καθορίζουν τη δομή του κειμένου των ιστοσελίδων σε μπλοκ**. Τα στοιχεία αυτά **στοιχίζονται κατακόρυφα** και προκαλούν **αλλαγή γραμμής στην αρχή τους**, δηλαδή όταν συναντάται η ετικέτα ανοίγματος τους, (π.χ, <h1>, <p>) και
- **στοιχεία επιπέδου γραμμής (inline Text elements)**, τα οποία προσθέτουν επιπλέον πληροφορίες σε τμήματα του κειμένου που εσωκλείουν. Τα στοιχεία αυτά **στοιχίζονται οριζόντια στην ίδια γραμμή**. Ορισμένα περιγράφουν το νόημα, το πλαίσιο ή τη χρήση του εσώκλειστου κειμένου, προσθέτουν δηλαδή πληροφορίες σημαντικές για την ερμηνεία του (σημασιολογική σήμανση) και αναφέρονται ως **Semantic Inline Elements**. Ορισμένα παρέχουν περιγραφές της στοιχειοθεσίας ή του στυλ του κειμένου και αναφέρονται ως **Presentational Inline Elements**.

Όπως γνωρίσαμε στα παραδείγματα μας, για να κατασκευάσουμε μια ιστοσελίδα, πρέπει να γράψουμε ένα αρχείο στην **html**, και ένα αρχείο στην **CSS**, όπου θα μορφοποιούμε το στυλ του περιεχόμενου μας. Ξεκινάμε τοποθετώντας τα βασικά στοιχεία δόμησης της ιστοσελίδας μας (html, head, title και body). Τοποθετούμε το κείμενο μας ανάμεσα στις ετικέτες < body> και < /body> και στη συνέχεια δομούμε το κείμενο μας σε μπλοκ, μαρκάροντας κεφαλίδες, παραγράφους, άρθρα, λίστες, πίνακες και άλλα στοιχεία που θα δούμε στη συνέχεια, ώστε να γίνεται κατανοητή η δομή στον φυλλομετρητή και να μπορεί με ευχέρεια το αρχείο της CSS να διαμορφώνει το στυλ με το οποίο θα παρουσιάζεται το κείμενο μας.

Τι περιλαμβάνει η δραστηριότητα μας;

Η δραστηριότητα περιλαμβάνει τη γνωριμία με ορισμένα νέα στοιχεία της html τα οποία:

- δημιουργούν μπλοκ στην ιστοσελίδα μας
- περιγράφουν το νόημα, τα συμφραζόμενα ή τη χρήση του εσώκλειστου κειμένου
- επιδρούν στην παρουσίαση παρέχουν οδηγίες τυπογραφικές για το κείμενο που εσωκλείουν.

Τι πρέπει να κάνουμε;

Τοποθετούμε το περιεχόμενο που υπάρχει σε κάθε γκρι πλαίσιο με την ετικέτα **HTML** ανάμεσα στις ετικέτες <body> και </body> στο παρακάτω τμήμα αρχείου και το σώζουμε με ένα επιθυμητό όνομα και επέκταση htm.

```
<!DOCTYPE html >
<html lang="el">
<head>
  <meta charset="utf-8">
  <title> Περισσότερα για τη δόμηση της ιστοσελίδας</title>
</head>
<body>

</body>
</html>
```

A) Δημιουργώντας μπλοκ στο κείμενο

Έχουμε γνωρίσει μέχρι στιγμής ορισμένα στοιχεία της **html** που δομούν το κείμενο μας σε μπλοκ όπως αυτά της παραγράφου, των κεφαλίδων, τις λίστες, τους πίνακες. Στη συνέχεια θα γνωρίσουμε μερικά ακόμα στοιχεία επιπέδου μπλοκ.

A1) Διατηρώντας τη μορφοποίηση του κειμένου

Οι φυλλομετρητές, όταν διαβάζουν ένα κείμενο html αγνοούν τόσο τους παραπάνω από ένα κενούς χαρακτήρες, όσο και τους χαρακτήρες αλλαγής γραμμής. Στην περίπτωση λοιπόν που θέλουμε να διατηρήσουμε τη μορφοποίηση που έχει ένα κομμάτι κειμένου (π.χ. στίχοι ενός ποιήματος ή τραγουδιού, κώδικας λογισμικού), χρησιμοποιούμε το στοιχείο **pre** της html, αντί του στοιχείου της παραγράφου. Εισάγουμε δηλαδή το ήδη μορφοποιημένο κείμενο ανάμεσα στις ετικέτες `<pre>` και `</pre>`.

HTML

```
<h1> Ο Ήλιος ο Ηλιάτορας του Οδυσσέα Ελύτη (απόσπασμα) </h1>
```

```
<pre> Όμορφη και παράξενη πατρίδα  
Ωσάν αυτή που μου 'λαχε δεν είδα  
Ρίχνει να πιάσει ψάρια πιάνει φτερωτά  
Στήνει στη γη καράβι κήπο στα νερά  
Κλαίει φιλεί το χώμα ξενιτεύεται  
Μένει στους πέντε δρόμους αντρειεύεται  
Κάνει να πάρει πέτρα τηνε παρατά  
Κάνει να τη σκαλίσει βγάνει θάματα  
Μπαίνει σ' ένα βαρκάκι πιάνει ωκεανούς  
Ξεσηκωμούς γυρεύει θέλει τύραννους  
Πέντε μεγάλους βγάνει πάνω τους βαρεί  
Να λείψουν απ' τη μέση τους δοξολογεί. </pre>
```

ΟΘΟΝΗ

Ο Ήλιος ο Ηλιάτορας του Οδυσσέα Ελύτη (απόσπασμα)

Όμορφη και παράξενη πατρίδα
Ωσάν αυτή που μου 'λαχε δεν είδα
Ρίχνει να πιάσει ψάρια πιάνει φτερωτά
Στήνει στη γη καράβι κήπο στα νερά
Κλαίει φιλεί το χώμα ξενιτεύεται
Μένει στους πέντε δρόμους αντρειεύεται
Κάνει να πάρει πέτρα τηνε παρατά
Κάνει να τη σκαλίσει βγάνει θάματα
Μπαίνει σ' ένα βαρκάκι πιάνει ωκεανούς
Ξεσηκωμούς γυρεύει θέλει τύραννους
Πέντε μεγάλους βγάνει πάνω τους βαρεί
Να λείψουν απ' τη μέση τους δοξολογεί.

A2) Παράθεση αποσπάσματος κειμένου

Όταν έχουμε να εισάγουμε ένα απόσπασμα κειμένου, το οποίο είτε προέρχεται από εξωτερική πηγή είτε αποτελεί παράθεση όσων έχει πει ή έχει γράψει κάποιος και είναι μακροσκελές (τουλάχιστον μερικές γραμμές), χρησιμοποιούμε το στοιχείο `<blockquote>`. Το κείμενο, που εσωκλείεται ανάμεσα στις ετικέτες του, μπορεί να δομείται σε κεφαλίδες, λίστες, παραγράφους.

HTML

```
<h1>Ο Μικρός Ναυτίλος του Οδυσσέα Ελύτη:</h1>
<blockquote>
  <p>ΜΥΡΙΣΑΙ ΤΟ ΑΡΙΣΤΟΝ (VIII)</p>
  <p>ΓΥΜΝΟΣ, ΙΟΥΛΙΟ ΜΗΝΑ, το καταμεσήμερο. Σ' ένα στενό κρεβάτι, ανάμεσα σε δυο σεντόνια χοντρά, ντρίλυνα, με το μάγουλο πάνω στο μπράτσο μου που το γλείφω και γεύομαι την αρμύρα του.</p>
  <p>Κοιτάζω τον ασβέστη αντικρύ στον τοίχο της μικρής μου κάμαρας. Λίγο πιο ψηλά το ταβάνι με τα δοκάρια. Πιο χαμηλά την κασέλα όπου έχω αποθέσει όλα μου τα υπάρχοντα: δυο παντελόνια, τέσσερα πουκάμισα, κάτι ασπρόρουχα. Δίπλα, η καρέκλα με την πελώρια ψάθα. Χάμου, στ' άσπρα και μαύρα πλακάκια, τα δυο μου σάνταλα. Έχω στο πλάι μου κι ένα βιβλίο.</p>
  <p>Γεννήθηκα για να 'χω τόσα. Δεν μου λέει τίποτε να παραδοξολογώ. Από το ελάχιστο φτάνεις πιο σύντομα οπουδήποτε. Μόνο που 'ναι πιο δύσκολο. Κι από το κορίτσι που αγαπάς επίσης φτάνεις, αλλά θέλει να ξέρεις να τ' αγγίξεις οπότε η φύση σου υπακούει. Κι από τη φύση – αλλά θέλει να ξέρεις να την αφαιρέσεις την αγκίδα της.</p>
</blockquote>
```

ΟΘΟΝΗ

Ο Μικρός Ναυτίλος του Οδυσσέα Ελύτη:

ΜΥΡΙΣΑΙ ΤΟ ΑΡΙΣΤΟΝ (VIII)

ΓΥΜΝΟΣ, ΙΟΥΛΙΟ ΜΗΝΑ, το καταμεσήμερο. Σ' ένα στενό κρεβάτι, ανάμεσα σε δυο σεντόνια χοντρά, ντρίλυνα, με το μάγουλο πάνω στο μπράτσο μου που το γλείφω και γεύομαι την αρμύρα του.

Κοιτάζω τον ασβέστη αντικρύ στον τοίχο της μικρής μου κάμαρας. Λίγο πιο ψηλά το ταβάνι με τα δοκάρια. Πιο χαμηλά την κασέλα όπου έχω αποθέσει όλα μου τα υπάρχοντα: δυο παντελόνια, τέσσερα πουκάμισα, κάτι ασπρόρουχα. Δίπλα, η καρέκλα με την πελώρια ψάθα. Χάμου, στ' άσπρα και μαύρα πλακάκια, τα δυο μου σάνταλα. Έχω στο πλάι μου κι ένα βιβλίο.

Γεννήθηκα για να 'χω τόσα. Δεν μου λέει τίποτε να παραδοξολογώ. Από το ελάχιστο φτάνεις πιο σύντομα οπουδήποτε. Μόνο που 'ναι πιο δύσκολο. Κι από το κορίτσι που αγαπάς επίσης φτάνεις, αλλά θέλει να ξέρεις να τ' αγγίξεις οπότε η φύση σου υπακούει. Κι από τη φύση – αλλά θέλει να ξέρεις να την αφαιρέσεις την αγκίδα της.

A3) Πληροφορίες για τον συγγραφέα ενός κειμένου

Όταν έχουμε να εισάγουμε πληροφορίες επικοινωνίας για τον συγγραφέα ενός κειμένου, χρησιμοποιούμε το στοιχείο `<address>`, το οποίο τοποθετείται στην αρχή ή στο τέλος του κειμένου ή της σχετικής ενότητας. Η πληροφορία που εσωκλείεται ανάμεσα στις ετικέτες του, μπορεί να δομείται σε κεφαλίδες, λίστες, παραγράφους. Οι φυλλομετρητές εμφανίζουν συνήθως το περιεχόμενο με πλάγιους χαρακτήρες.

HTML

```
<h1>Τα βασικά της ανάπτυξης ιστοσελίδων</h1>
<address>
  <p>Γράφτηκε από την HTML HELLAS</p>
  <p><a href: www.htmlHellas.gr</a></p>
  <p>Δημοσθένους 32</p>
  <p>13254, Αθήνα</p>
  <p>τηλ. 210-2322544</p>
</ address >
```

ΟΘΟΝΗ

Τα βασικά της ανάπτυξης ιστοσελίδων

Γράφτηκε από την HTML HELLAS

Δημοσθένους 32

13254, Αθήνα

τηλ. 210-2322544.

B) Σημασιολογικά στοιχεία γραμμής

Στην κατηγορία των σημασιολογικών inline στοιχείων κειμένου (**Semantic Inline Text Elements**), έχουμε δει μέχρι στιγμής δύο σημαντικά στοιχεία, τα `<strong>` και `<em>`. Στη συνέχεια θα γνωρίσουμε μερικά ακόμα στοιχεία της κατηγορίας αυτής, όπως τα `<abbr>`, `<q>`, `<del>`, `<ins>`, `<cite>`, `<code>`. Επίσης, θα γνωρίσουμε μερικά στοιχεία της κατηγορίας **Presentational Inline Elements**, όπως τα `<b>`, `<i>`, `<sub>`, `<sup>`, `<u>`, `<strike>`, `<small>`, `<center>`, `<font>`.

Τα σημασιολογικά στοιχεία κειμένου περιγράφουν το νόημα, τα συμφραζόμενα ή τη χρήση του εσώκλειστου κειμένου. Ο τρόπος εμφάνισής τους στον φυλλομετρητή εξαρτάται από τις προεπιλογές που αυτός έχει.

B1) Προσθέτοντας έμφαση στο κείμενο

Ήδη έχουμε γνωρίσει δύο στοιχεία της **HTML**, τα οποία χρησιμοποιούμε για να δώσουμε έμφαση σε ένα κομμάτι κειμένου: το `<em>` για απλή έμφαση και το `<strong>` για ισχυρή έμφαση. Το κομμάτι κειμένου που εσωκλείεται ανάμεσα στις ετικέτες (tags) του στοιχείου (element) `<em>` εμφανίζονται σε **πλάγια**

μορφή (**italics**), ενώ αυτό που εσωκλείεται ανάμεσα στις ετικέτες του στοιχείου `<strong>`, εμφανίζονται σε **έντονη** μορφή (**bold**). Αυτό βέβαια μπορεί να αλλάξει με εντολές στην CSS. Οι αναγνώστες οθόνης (screen readers) χρησιμοποιούν ένα διαφορετικό τόνο φωνής για να δώσουν έμφαση στο κείμενο.

HTML

```
<p>Ο Καλάθης είναι <em>πολύ</em> καλός παίκτης, αλλά ο Αντετοκούμπο είναι ένας <strong>πάρα πολύ</strong> καλός παίκτης. </p>
```

ΟΘΟΝΗ

Ο Καλάθης είναι πολύ καλός παίκτης, αλλά ο Αντετοκούμπο είναι ένας **πάρα πολύ** καλός παίκτης.

B2) Συντομογραφίες και Ακρωνύμια

Η σήμανση μιας φράσης ως **συντομογραφίας**, με το στοιχείο `<abbr>` ή ως **ακρωνύμιο** με το στοιχείο `<acronym>`, παρέχει χρήσιμη πληροφορία για τις μηχανές αναζήτησης και τους αναγνώστες οθόνης. Η συντομογραφία είναι σύντομη έκδοση μιας φράσης (π.χ. κτλ για τη φράση: «και τα λοιπά»). Το ακρωνύμιο είναι συντομογραφία που προκύπτει από το πρώτο γράμμα των λέξεων που αποτελούν μια φράση (π.χ. ΕΛΛΑΚ για τη φράση: «Ελεύθερο Λογισμικό Ανοικτού Κώδικα»).

HTML

```
<acronym title="Ελεύθερο Λογισμικό Ανοικτού Κώδικα"> ΕΛΛΑΚ </acronym >
```

HTML

```
<abbr title=" και τα λοιπά " > κτλ </abbr>
```

B3) Αναφορές

Η σήμανση μιας φράσης ως **αναφοράς** με το στοιχείο `<cite>` χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό μιας αναφοράς στον τίτλο ενός βιβλίου, περιοδικού, άρθρου, ιστότοπου, ενός έργου τέχνης και κλπ και αποδίδεται με πλάγιο κείμενο ως προεπιλογή.

HTML

```
<p>Ένα σημαντικό μουσικό έργο είναι <cite>Το Χαμόγελο της Τζοκόντας </cite> από τον Μάνο Χατζηδάκι </p>
```

ΟΘΟΝΗ

Ένα σημαντικό μουσικό έργο είναι *Το Χαμόγελο της Τζοκόντας* από τον Μάνο Χατζηδάκι

B4) Κείμενο που έχει εισαχθεί από άλλη πηγή

Η σήμανση μιας φράσης ως **κειμένου που έχει εισαχθεί από άλλη πηγή** (**inserted**) γίνεται με το στοιχείο `<ins>` και αποδίδεται με **υπογραμμισμένο κείμενο**.

B5) Κείμενο που έχει διαγραφεί

Η σήμανση μιας φράσης ως **κειμένου που έχει διαγραφεί** (**deleted**) γίνεται με το στοιχείο `<del>` και αποδίδεται με μια γραμμή να διαγράφει το κείμενο.

HTML

```
<p>Υπεύθυνος επικοινωνίας: <del>Γιώργος Ανιόπουλος</del><ins>Νίκος  
Βουτικιάκης</ins></p>
```

ΟΘΟΝΗ

Υπεύθυνος επικοινωνίας: ~~Γιώργος Ανιόπουλος~~Νίκος Βουτικιάκης

Γ) Στοιχεία γραμμής που επιδρούν στην παρουσίαση

Τα στοιχεία γραμμής που επιδρούν στην παρουσίαση παρέχουν οδηγίες **τυπογραφικές** για το κείμενο που εσωκλείουν. Οι επαγγελματίες συγγραφείς ιστοσελίδων συνήθως τις αποφεύγουν και εστιάζουν στην αντιμετώπιση αυτών των θεμάτων μέσω της CSS, όπως θα δούμε αργότερα. Είναι σαφές ότι δεν συνιστάται η χρήση τους.

Γ1) Στοιχεία για έντονους, πλάγιους και υπογραμμισμένους χαρακτήρες

Ορισμένες από τις ετικέτες, που υπάρχουν από τις αρχικές εκδόσεις της HTML, είναι οι `<b>`, `<i>` και `<u>`. Το κείμενο που εμπεριέχεται ανάμεσα στις ετικέτες `<b>` και `</b>` εμφανίζεται με **έντονους** χαρακτήρες (bold), το κείμενο που εμπεριέχεται ανάμεσα στις ετικέτες `<i>` και `</i>` εμφανίζεται με **πλάγιους** χαρακτήρες (italics), το κείμενο που εμπεριέχεται ανάμεσα στις ετικέτες `<u>` και `</u>` εμφανίζεται με **υπογραμμισμένους** χαρακτήρες και το κείμενο που εμπεριέχεται ανάμεσα στις ετικέτες `<s>` και `</s>` εμφανίζεται με **διαγεγραμμένους** χαρακτήρες.

Η χρήση τους στις νεότερες εκδόσεις δεν συνιστάται και προτείνεται η χρήση των ετικετών `<strong>` και `<em>` οι οποίες δεν επηρεάζουν μόνο τη μορφή του κειμένου, αλλά δίνουν έμφαση σε αυτό. Η υπογράμμιση κειμένου χρησιμοποιείται, όπως είδαμε προηγουμένως, για κείμενο που έχει εισαχθεί από άλλη πηγή. Η στοίχιση του κειμένου συνιστάται να γίνεται από την CSS.

Γ2) Κείμενο με επισήμανση

Η **επισήμανση** του κειμένου γίνεται εσωκλείοντας το κείμενο ανάμεσα στις ετικέτες `<mark>` και `</mark>`.

Γ3) Κείμενο με στοίχιση στο κέντρο της οθόνης

Η **στοίχιση του κειμένου στο κέντρο** της οθόνης (π.χ. για ένα τίτλο), γίνεται εσωκλείοντας το κείμενο ανάμεσα στις ετικέτες `<center>` και `</center>`.

HTML

```
<p><b>Παράδειγμα κειμένου με έντονους χαρακτήρες</b></p>  
<p><i>Παράδειγμα κειμένου με πλάγιους χαρακτήρες</i></p>  
<p><u>Παράδειγμα κειμένου με υπογραμμισμένους χαρακτήρες</u></p>  
<p><s>Παράδειγμα κειμένου με διαγεγραμμένους χαρακτήρες</s></p>  
<p><mark>Παράδειγμα κειμένου με χαρακτήρες με επισήμανση</mark></p>  
<p><center>Παράδειγμα κειμένου με στοίχιση στο κέντρο</center></p>
```


Παράδειγμα κειμένου με έντονους χαρακτήρες

Αποτέλεσμα στην οθόνη

Παράδειγμα κειμένου με πλάγιους χαρακτήρες

Παράδειγμα κειμένου με υπογραμμισμένους χαρακτήρες

Παράδειγμα κειμένου με διαγεγραμμένους χαρακτήρες

Παράδειγμα κειμένου με χαρακτήρες με επισήμανση

Παράδειγμα κειμένου με στοίχιση στο κέντρο

Γ4) Εκθέτες και δείκτες

Η εμφάνιση ορισμένων χαρακτήρων ως **εκθετών** (π.χ. X^2) γίνεται εσωκλείοντας τους χαρακτήρες ανάμεσα στις ετικέτες `<sup>` και `</sup>`. Η εμφάνιση ορισμένων χαρακτήρων ως **δεικτών** (π.χ. X_2) γίνεται εσωκλείοντας τους χαρακτήρες ανάμεσα στις ετικέτες `<sub>` και `</sub>`.

Αποτέλεσμα στην οθόνη

HTML

```
<p>Να λυθεί η εξίσωση:  $x^3=4x^2$ </p>
<p>Προπάνιο:  $C_3H_8$ </p>
<p>Βουτάνιο:  $C_4H_{10}$ </p>
```

Να λυθεί η εξίσωση: $x^3=4x^2$

Προπάνιο: C_3H_8

Βουτάνιο: C_4H_{10}

Γ5) Παρένθετο κείμενο σε εισαγωγικά

Όταν έχουμε μια μικρή φράση σε μια παράγραφο που θέλουμε να μπει σε εισαγωγικά, χρησιμοποιούμε το στοιχείο γραμμής `q`. Εσωκλείουμε τη φράση ανάμεσα στις ετικέτες `<q>` και `</q>`.

HTML

```
<p>Ο Μεγάλος φιλόσοφος της Αρχαιότητας Σωκράτης έχει πει την ακόλουθη φράση: <q>Τα σπουδαία μυαλά συζητούν ιδέες, τα μέτρια μυαλά συζητούν τα γεγονότα, τα αδύναμα μυαλά συζητούν για τους άλλους</q></p>
```

ΟΘΟΝΗ

Ο Μεγάλος φιλόσοφος της Αρχαιότητας Σωκράτης έχει πει την ακόλουθη φράση: «Τα σπουδαία μυαλά συζητούν ιδέες, τα μέτρια μυαλά συζητούν τα γεγονότα, τα αδύναμα μυαλά συζητούν για τους άλλους»

Δ) Ειδικοί Χαρακτήρες

Υπάρχουν ορισμένοι χαρακτήρες, όπως τα σύμβολα του μικρότερου (<) ή του μεγαλύτερου (>), τα εισαγωγικά μονά και διπλά (‘ και ’, “ και ”), τα οποία οι φυλλομετρητές αντιλαμβάνονται ως την αρχή ή το τέλος μιας ετικέτας ή την αρχή ή το τέλος της τιμής ενός χαρακτηριστικού ενός στοιχείου της html. Επίσης, υπάρχουν χαρακτήρες, που δεν περιλαμβάνονται στον στάνταρντ κώδικα ASCII, όπως νομισματικά σύμβολα, το σύμβολο © κ.α. Οι χαρακτήρες αυτοί πρέπει να μην γράφονται με τη μορφή τους σε ένα κείμενο html (για αυτό ονομάζονται **χαρακτήρες**

διαφυγής), αλλά στη θέση τους να τοποθετείται μια συντομογραφία (ονομάζεται **αναφορά χαρακτήρα**) που αρχίζει με το σύμβολο **&** και τελειώνει με το σύμβολο **;**. Ορισμένοι χαρακτήρες, που αντιμετωπίζονται με αυτόν τον τρόπο είναι, του κενού χαρακτήρα, οι απόστροφοι (‘), οι κουκίδες, τα αποσιωπητικά, κ.α.

Μια ειδική περίπτωση που πρέπει να αναφέρουμε είναι αυτή του κενού χαρακτήρα, ο οποίος μπαίνει πρόσθετα από τον ένα κενό χαρακτήρα που αναγνωρίζουν οι φυλλομετρητές για τον διαχωρισμό των λέξεων. Αυτό το επιπρόσθετο κενό χρησιμοποιείται στις περιπτώσεις που θέλουμε δύο λέξεις να μην διαχωρίζονται αλλά να πηγαίνουν μαζί σε περίπτωση αλλαγής γραμμής (κυρίως λόγω μείωσης του μεγέθους του παραθύρου του φυλλομετρητή). Ονομάζεται **κενό μη διάσπασης** (non breaking space) και η συντομογραφία του είναι ** **;

Ο Πίνακας που ακολουθεί περιέχει μερικούς ειδικούς χαρακτήρες, την περιγραφή τους και τον τρόπο γραφής τους.

Χαρακτήρας	Τρόπος γραφής
Κενός χαρακτήρας	&nbsp; ;
&	&amp; ;
Απόστροφος	&apos; ;
<	&lt; ;
>	&gt; ;
©	&copy; ;
®	&reg; ;
™	&trade; ;
£	&pound; ;
¥	&yen; ;
€	&euro; ;
-	&ndash; ;
--	&mdash; ;
‘	&lsquo; ;
’	&rsquo; ;
“	&ldquo; ;
”	&rdquo; ;
•	&bull; ;
...	&hellip; ;

Στοιχεία Γεννήτορες

Παρόλο που η HTML διαθέτει, όπως έχουμε δει, μια πληθώρα στοιχείων δόμησης του περιεχομένου μιας ιστοσελίδας με εννοιολογική σημασία, υπάρχει αρκετές φορές η ανάγκη, κυρίως για να κάνουμε μια ιδιαίτερη μορφοποίηση στη συνέχεια με την CSS, να φτιάξουμε ένα δικό μας μπλόκ ή να δημιουργήσουμε ένα δικό μας στοιχείο γραμμής. Αυτό επιτυγχάνεται με τη χρήση δύο ιδιαίτερων **γεννητόρων στοιχείων**, τα οποία δεν προσδίδουν στο κείμενο κάποια ιδιαίτερη σημασιολογική έννοια, αλλά δημιουργούν την επιθυμητή μας δόμηση (είναι δηλαδή στοιχεία μπαλαντέρ). Λειτουργούν δηλαδή, ως ένας **περιέκτης (container)**, ένα κουτί που εσωκλείει άλλα στοιχεία ή ένα κομμάτι περιεχομένου. Έχουμε λοιπόν το στοιχείο **div**, που χρησιμοποιείται για να σημειώσει ένα στοιχείο επιπέδου μπλόκ (generic block-level element) και το στοιχείο **span**, που χρησιμοποιείται για να σημειώσει ένα στοιχείο γραμμής (generic inline element).

Στα δύο αυτά στοιχεία μπορούμε να προσθέσουμε στη συνέχεια και το χαρακτηριστικό **class** ή το χαρακτηριστικό **id**, τα οποία τους προσδίδουν ταυτότητα. Το χαρακτηριστικό **id** χρησιμοποιείται για να δώσει μια **μοναδική ταυτότητα** στο στοιχείο που χαρακτηρίζει και είναι αυτή που βάζουμε στην τιμή του (χρησιμοποιώντας την τιμή που βάλουμε στο χαρακτηριστικό **id** ως επιλογή σε μια εντολή της CSS, μπορούμε να καθορίσουμε ένα ιδιαίτερο στυλ για το στοιχείο αυτό). Το χαρακτηριστικό **class** χρησιμοποιείται για να **ομαδοποιήσει** ορισμένα στοιχεία **σε μια κλάση** που έχει ταυτότητα την τιμή που βάζουμε στο χαρακτηριστικό class, ώστε να μπορούμε να τους προσδώσουμε στη συνέχεια κοινή μορφοποίηση με την CSS (δηλαδή στα στοιχεία που έχουν την ίδια τιμή στο χαρακτηριστικό **class** μπορούμε, χρησιμοποιώντας ως επιλογή σε μια εντολή της CSS, να τους καθορίσουμε το ίδιο στυλ).

Στην ερώτηση τι περιγράφει το στοιχείο **div** ή **span** για το περιεχόμενο που εσωκλείει; Η απάντηση είναι τίποτα. Στην ερώτηση πότε το χρησιμοποιούμε; Η απάντηση είναι ότι χρησιμοποιούμε το **div** για να φτιάξουμε ένα **container** με στόχο να καθορίσουμε ένα κοινό στυλ στα στοιχεία που περιέχει ή/και να μας βοηθήσει στη διάταξη τους μέσα στο πλαίσιο που καθορίζει. Το **span** το χρησιμοποιούμε όταν θέλουμε να διαμορφώσουμε το στυλ ή τη διάταξη ενός κομματιού περιεχομένου μιας σειράς και να το διατηρήσουμε στη σειρά αυτή.

Τα ακόλουθα παραδείγματα δείχνουν τη διαφορά στην εμφάνιση στην οθόνη, για το ίδιο περιεχόμενο, όταν χρησιμοποιούμε το στοιχείο **div** ή το στοιχείο **span**:

HTML

```
<Div>λέξη1</Div> <Div>λέξη2</Div> <Div>λέξη3</Div>
```

ΟΘΟΝΗ

λέξη1
λέξη2
λέξη3

HTML

```
<span>λέξη1</span> <span>λέξη2</span> <span>λέξη3</span>
```

ΟΘΟΝΗ

λέξη1λέξη2λέξη3

Αν βέβαια αλλάξουμε την ιδιότητα **display** της CSS, στο στοιχείο **span** και βάλουμε τιμή **block**, θα δούμε ότι δεν εμφανίζονται οι τρεις λέξεις στην ίδια σειρά, αλλά η εμφάνιση ακολουθεί τη συμπεριφορά ενός στοιχείου μπλοκ, δηλαδή θα γίνει αλλαγή γραμμής για κάθε **span**.

```
CSS
span {
  display: block;
}
```

Ας δούμε ένα παράδειγμα χρησιμοποίησης των δύο στοιχείων **div** και **span**, καθώς και των χαρακτηριστικών **class** και **id**.

Στο παράδειγμα μας θέλουμε μια κεφαλίδα και μια παράγραφο να εμφανίζονται με συγκεκριμένο ιδιαίτερο χρώμα, διαφορετικό από αυτό που έχουν οι υπόλοιπες παράγραφοι και κεφαλίδες. Τις εσωκλείουμε ανάμεσα σε δύο ετικέτες `<div>` και `</div>` και δίνουμε ένα επιθυμητό όνομα στο χαρακτηριστικό **class**, γιατί θέλουμε να βάλουμε στην ίδια κλάση και άλλο κομμάτι του περιεχομένου που είναι παρακάτω (δηλαδή χρησιμοποιούμε το χαρακτηριστικό **class**, όταν θέλουμε να γκρουπάρουμε περισσότερα από ένα κομμάτια του κειμένου, που δεν είναι συνεχόμενα για να τα βάλουμε στο ίδιο μπλοκ). Όταν θέλουμε μια φράση εσωτερική σε μια γραμμή να εμφανίζεται με συγκεκριμένο ιδιαίτερο χρώμα, διαφορετικό από αυτό που έχουν οι υπόλοιποι χαρακτήρες στην γραμμή, την εσωκλείουμε ανάμεσα σε δύο ετικέτες `<span>` και `</span>` στην οποία δίνουμε ένα επιθυμητό όνομα στο χαρακτηριστικό **id**, γιατί θέλουμε να αλλάξει μόνο αυτό το κομμάτι (δηλαδή χρησιμοποιούμε το χαρακτηριστικό **id**, όταν θέλουμε να απομονώσουμε ένα κομμάτι του κειμένου και να κάνουμε μια ιδιαίτερη μορφοποίηση σε αυτό, διαφορετική από το υπόλοιπο κείμενο).

Το παρακάτω παράδειγμα δείχνει πως μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε τα στοιχεία γεννήτορες. Έχουμε το παρακάτω κείμενο:

<code><div class="green"></code>	Δύο από τις μεγαλύτερες ομάδες στην Ελλάδα είναι ο Παναθηναϊκός και ο Ολυμπιακός, οι οποίες έχουν και τους περισσότερους φιλάθλους. Ο Παναθηναϊκός Έχει έδρα το γήπεδο Νικολαΐδης, στην Λεωφόρο Αλεξάνδρας στην Αθήνα και το βασικό χρώμα του είναι το πράσινο.
<code><div class="red"></code>	Ο Ολυμπιακός Έχει έδρα το γήπεδο Καραϊσκάκης, στον Πειραιά και το βασικό χρώμα του είναι το κόκκινο. Οι δύο ομάδες κατέχουν και το μεγαλύτερο αριθμό τίτλων πρωταθλητή και κυπελλούχου Ελλάδος
<code><div class="green"></code>	Ο Παναθηναϊκός Έχει ως σύμβολο το τριφύλλι.
<code><div class="red"></code>	Ο Ολυμπιακός Έχει ως σύμβολο τον δαφνωστεφάνωμένο έφηβο.

Αυτό που θέλουμε είναι οι κεφαλίδες και οι παράγραφοι που έχουν ως αντικείμενο τον Παναθηναϊκό να έχουν φόντο πράσινο και οι κεφαλίδες και οι παράγραφοι που έχουν ως αντικείμενο τον Ολυμπιακό να έχουν φόντο

κόκκινο. Επίσης, η λέξη Παναθηναϊκός, στην πρώτη παράγραφο, να έχει πράσινα γράμματα, ενώ η λέξη Ολυμπιακός να έχει κόκκινα γράμματα.

Μαρκάρουμε λοιπόν με τις ετικέτες του στοιχείου **div** την κεφαλίδα «Ο Παναθηναϊκός» με την παράγραφο που ακολουθεί, στην αρχή και στο τέλος και δίνουμε το όνομα κλάσης `class="green"`. Το ίδιο κάνουμε για την κεφαλίδα «Ο Ολυμπιακός» με την παράγραφο που ακολουθεί, στην αρχή και στο τέλος και δίνουμε το όνομα κλάσης `class="red"`. Στη συνέχεια πάμε στην πρώτη παράγραφο και μαρκάρουμε την λέξη «Παναθηναϊκός» με τις ετικέτες του στοιχείου **span** γιατί είναι περιεχόμενο γραμμής και δίνουμε την μοναδική ταυτότητα `id="pao"`. Το ίδιο κάνουμε με την λέξη «Ολυμπιακός» και δίνουμε την μοναδική ταυτότητα `id="osfp"`.

Αν πάμε τώρα να μορφοποιήσουμε το κείμενο μας (με εντολές της CSS ανάμεσα στις ετικέτες `<style>` και `</style>` στο τμήμα `<head>` του αρχείου μας), μπορούμε να επιλέξουμε στην κλάση με το όνομα `green` στο στοιχείο `div` (ο τρόπος που γράφουμε τον επιλογέα είναι βάζοντας πρώτα το στοιχείο και μετά το όνομα της κλάσης με τελεία ενδιάμεσα `div.green`) και να δώσουμε στην ιδιότητα `background-color` την τιμή `green`. Τα δύο μπλοκ που έχουμε φτιάξει με την `div`, τα οποία περιέχουν μια κεφαλίδα και μια παράγραφο το καθένα και έχουν όνομα κλάσης `green`, ανεξάρτητα από την μορφοποίηση που θα έχουν οι κεφαλίδες και οι παράγραφοι, θα αποκτήσουν τη μορφοποίηση που ορίζουμε ανάμεσα στα άγκιστρα, δηλαδή θα έχουν φόντο πράσινο. Οι υπόλοιπες παράγραφοι δεν λαμβάνουν αυτή τη μορφοποίηση. Παρατηρείστε ότι και το πρώτο μπλοκ που φτιάξαμε με το στοιχείο `div` και το ορίσαμε στην κλάση `green`, αλλά και το δεύτερο μπλοκ που φτιάξαμε με το στοιχείο `div` και το ορίσαμε στην ίδια κλάση `green`, θα έχουν την ίδια παρουσίαση στην οθόνη γιατί είναι στην ίδια κλάση του `div`.

Τέλος, η λέξη «Παναθηναϊκός» που είναι κομμάτι μιας γραμμής και έχει μαρκαριστεί με τις ετικέτες `span` και έχει λάβει το μοναδικό αναγνωριστικό `pao` με το χαρακτηριστικό `id`, θα λάβει τη μορφοποίηση που έχουμε ορίσει για αυτό το μοναδικό χαρακτηριστικό, δηλαδή θα είναι πράσινοι οι χαρακτήρες (ο τρόπος που γράφουμε τον επιλογέα είναι βάζοντας το σύμβολο `#` και μετά την τιμή `pao` που έχουμε δώσει στο χαρακτηριστικό `id` του στοιχείου `span` `<span id="pao">`). Υπενθυμίζουμε ότι το αναγνωριστικό αυτό είναι μοναδικό στο αρχείο μας. Με τον ίδιο τρόπο χειριζόμαστε τη λέξη «Ολυμπιακός», δίνοντας την τιμή `osfp` στο χαρακτηριστικό `id` του στοιχείου `span` `<span id="osfp">`. Το αναγνωριστικό αυτό είναι μοναδικό στο αρχείο μας. Ο επιλογέας είναι ο `#osfp` και η ιδιότητα που δίνουμε με την τιμή της είναι `color: red`. Αυτό που θα εμφανιστεί στην οθόνη είναι το ακόλουθο:

Δύο από τις μεγαλύτερες ομάδες στην Ελλάδα είναι ο Παναθηναϊκός και ο Ολυμπιακός, οι οποίες έχουν και τους περισσότερους φιλάθλους.

Ο Παναθηναϊκός

Έχει έδρα το γήπεδο Νικολαΐδης, στην Λεωφόρο Αλεξάνδρας στην Αθήνα και το βασικό χρώμα του είναι το πράσινο.

Ο Ολυμπιακός

Έχει έδρα το γήπεδο Καραϊσκάκης, στον Πειραιά και το βασικό χρώμα του είναι το κόκκινο.

Οι δύο ομάδες κατέχουν και το μεγαλύτερο αριθμό τίτλων πρωταθλητή και κυπελλούχου Ελλάδος

Ο Παναθηναϊκός

Έχει ως σύμβολο το τριφύλλι.

Ο Ολυμπιακός

Έχει ως σύμβολο τον δαφνωστεφάνωμένο έφηβο.

Το αρχείο της html είναι το ακόλουθο:

```
<html>
  <head>
    <style>
      div.green {
        background-color: green;
      }
      div.red {
        background-color: red;
      }
      #pao {
        color: green;
      }
      #osfp {
        color: red;
      }
    </style>
  </head>
  <body>
    <p>Δύο από τις μεγαλύτερες ομάδες στην Ελλάδα είναι ο <span
    id="pao">Παναθηναϊκός</span> και ο <span id="osfp">Ολυμπιακός</span>, οι οποίες
    έχουν και τους περισσότερους φιλάθλους. </p>
    <div class="green">
      <h1>Ο Παναθηναϊκός</h1>
      <p>Έχει έδρα το γήπεδο Νικολαΐδης, στην Λεωφόρο Αλεξάνδρας στην Αθήνα και το βασικό
      χρώμα του είναι το πράσινο. </p>
    </div>
    <div class="red">
      <h1>Ο Ολυμπιακός</h1>
      <p>Έχει έδρα το γήπεδο Καραϊσκάκης, στον Πειραιά και το βασικό χρώμα του είναι το
      κόκκινο. </p>
    </div>
    <p>Οι δύο ομάδες κατέχουν και το μεγαλύτερο αριθμό τίτλων πρωταθλητή και κυπελλούχου
    Ελλάδος</p>
    <div class="green">
      <h1>Ο Παναθηναϊκός</h1>
      <p>Έχει ως σύμβολο το τριφύλλι. </p>
    </div>
    <div class="red">
      <h1>Ο Ολυμπιακός</h1>
      <p>Έχει ως σύμβολο τον δαφνοστεφάνωμένο έφηβο. </p>
    </div>
  </body>
```